

Φαρσουωμωδίες-μπουλνάρ υαί έργατιυά είδιτήρια

Η στήλη της κριτικής δεν θα πρέπει ν' αγνοήσει τις φαρσουωμωδίες, τὰ μπουλνάρ, τις επιθεωρήσεις μιά και αποτελούν ένα μεγάλο μέρος της θεατρικής «παραγωγής» της εαιζόν. Πρόκειται πράγματι για μία ευπορευμένη θεατρική παραγωγή που συχνά δεν πλησιάζει ούτε το χαμηλότερο καλλιτεχνικό επίπεδο. Σκοπός των παραστάσεων αυτών είναι μόνο το κέρδος, μέσω μιάς υποτιθέμεται «αισθητικής απόλαυσης» και «άδλαδοβ» διασκέδασης. Με ρικοί από τους έμπορικούς Έλληνες κυμωδίο γράφους, φιλοδοξούν για ένα συνδυασμό έμπορικής και καλλιτεχνικής επιτυχίας. Το κύριο όμως, το πρωταρχικό κριτήριο είναι το ταμείο, που τελικά άφουδώνει τις χαλαρές καλλιτεχνικές προθέσεις τους.

Το θέμα καταλήγει να είναι άπλως 2 ώρες άνοστης διασκέδασης, που άποπροσανατολίζει, άποδλατώνει, γελοιοποιεί την ανθρώπινη ύσημοσύνη και έχι σπάνια γίνεται διαφύρεας της ανθρώπινης συνείδησης. Πολλά στοιχεία διαφύρεμα κι άμεταλλεύσιμα έλακλήρώνουν τὰ θέματα αυτά. Παράδειγμα ή κατήλευση των αίσθημάτων του λαού, ή πολιτική προπαγάνδα ύπερ των κυβερνήτων, ή έμμεση άντιραστική προπαγάνδα για έθιμα να άντιπολητεύτικά κόμματα, χυδασιολογίες, άνεύθυνες πολιτικολογίες της επικαιρότητας πο' ξεφτίζουν τη σημασία των πολιτικών γεγονότων, έκταυλισμός του κοινού για το χρήμα, τις έρωτικές σχέσεις και τις ανθρώπινες, άναρχος προσανατολισμός για κοινωνική πρόβλη συνείδηση κι έλευθερία κλπ.

Το έποικοδόμημα αυτό καλυμμένο με φτηνό και βωμολόχο χιούμορ, έξυπηρετεί όχι μόνο το ταμείο, την καταναλωτική ύπόσταση του καλλιτέχνη, τις πολιτικές σκοπιμότητες και κατευθύνσεις, αλλά και τη συστηματική χειραγώγηση του πτωματικού επιπέδου του λαού, με την ήγεμονία της άστικής τάξης.

«Ο καπετάν Κώστας»

Κ. Πρετεντέρη: «Ο Καπετάν Κώστας» της Πόρτα Λιμπερίας, με τον Κώστα Βουτσά. Ο πρωταγωνιστής και ό κωσας έχουν το ίδιο όνομα... Ο συγγραφέας είναι ό έμπορικόταρος κυμωδισγράφος κι ίσως ό πιο δόκιμος στη συγγραφή του είδους. Έχει την ικανότητα να στήσει ένα πλούσιο μύθο, να πλάσει ζωντανούς χαρακτήρες και καθημερινό διάλογο. Με αυτή την κυμωδία φιλοδοξεί να θίξει μερικά βασίως κείμενα σε διεθνές επίπεδο, και να τὰ καταγγείλει. Η καταγγελία του όμως, διαφισμένη με καταστάσεις και με χιούμορ, όχι της ίδιας σοβαρότητας με το θέμα που θέλει να καταγγείλει, παραγκωνίζεται άπ' το χιούμορ και μετατρέπεται σε πραχειολόγια πολιτικολογία.

Ο Καπετάν Κώστας, με το πλήρωμά του, βρίσκεται σε μία δικτατοκρατούμενη χώρα της Α. Άμιοκής. Άπολιτικός κι αδιάφορος, μπλέκεται με τις πόρνες του λιμανιού που συνδράμουν τον άντιστασιακό άγώνα ενός καλόγαρου. Άπό παρατήρηση θα βρεθεί στα χέρια της άρτυνομίας κι από δείλος και συντηγάσιμος, που είναι άρχι-

Μιά σκηνή από τὸ «Κάθε χρόνο τέτοια μέρα».

κά, θα συνειδητοποιηθεί από φίλους και θα καταλήξει στο συμπέρασμα πως κανείς δεν πρέπει να μένει αδιάφορος μ' ό,τι συμβαίνει γύρω του.

Στο έργο φυσικά, επικρατεί το χιούμορ που αποτελεί και τη βωμολαχία, ή φάρσα του μύθου κι όχι οι πολιτικές ύψεις κατά του φασισμού. Το κοινό γελά με τον πρωταγωνιστή και φεύγει έπαναλαμβάνοντας τὰ άστίδια του. Τίποτ' άλλο. Στις συναναστροφές του θα προτείνει αυτή τη διασκέδαση.

«... κι άμάρτησα»

«Τι τρέλας κι άμάρτησα» των Βασιλειάδη - Μιχαηλίδη με το Α. Κωνσταντάρα, ή «Η προσομογή Κωνσταντάρα, ή «Η προσβολή της δημόσιας αίθουσας». Ένας ύποπτος έθας μύθος νηπιακής κατάρτισης, συνδυασμένος από έλαρωσιδωτές χυδασιότητες, ύπονοήματα, λεκτικές στρεβλώσεις, δρωμίες χειρονομίες του πρωταγωνιστή. Πρόκειται για πλήρη έκπόρευση των ήθοποιών και έξυτελισμό των θεατών. Τὰ άποθνήμενα του κοινού, προάλλανται με ύστατικά σχέδον γέλια. Οι άναφορές σε πολιτικά πρόσωπα είναι μέσα στο έμπορικό παιχνίδι και ή άντιραστική προπαγάνδα για το ΚΚΕ, έφορζεται με άνοστο γελοίο χιούμορ: «Θα σου φέρω τη ύψη του έξυτεριού... όπως λένε ΚΚΕ έξυτερικούς... α...Θα μου φέρεις να παντρίσω το Φλωράκη». Είπωμένα αυτά τὰ έφρατα με την άνάλογη έκφραση.

Τέτοιες περιπτώσεις θέματος,

πρέπει να αποτελούν ιδιαίτερα θέματα μελέτης και άφορούν όλους τους πνευματικούς ανθρώπους που νοιάζονται για το πολιτιστικό επίπεδο του λαού.

«Κάθε χρόνο...»

«Κάθε χρόνο, τέτοια μέρα» του Μπέρναρντ Σάιτ. Άμερικάνικο μπουλνάρ. Άλεξανδράκης - Γαληνός. Μιά γυναίκα και ένας άνδρας παντρεμένοι με διαφορετικούς σύζυγους, σμίγουν έρωτικά μιά φορά το χρόνο σ' όλη τους τη ζωή και μιλούν ό καθένας για τὰ έκταυλιστικά του προβλήματα. Υποτίθεται πως είναι ένας δωσμός φιλικίας, άγάπης και έπαφής. Στην οδία ή σχέση αυτή θιν έχει καμένα βαθύτερο ύπέβαθο, είναι χωρίς μήνυμα και νόημα.

Το σκηνοθετικό έφφτ που συνδέει τις σκηνές του έργου με τις μαγειτωρημένες ραδιοφωνικές είδησεις και τη σατιρική επισήμανση έλληνικών και ξένων πολιτικών και άλλων γεγονότων, προσπαθεί να έόσει πολιτική χρεια στο άπολιτικό έργο, μιά και το έλληνικό κοινό ζητά πολιτικό θέατρο.

Το έργατικό κοινό προδιασμένο με έργατικά έπιτήρια, με μειωμένα έπιτήρια που διατίθενται σε σοφπερ - μάρετ, σπρωγμένο από το βιαφημιστικό καταναλωτικό σύστημα και την άνάγκη για δύο ώρες εύχάριστης άνακούφισης από τὰ βάσανά του, τρέχει σε θέματα με άμφίδολη καλλιτεχνική ποιότητα που άμβλύζουν δυσάρεστα την πνευματική του πρόοδο.